

Görünmeyeni Çizebilmek Röportaj

– ErtğrulErdoğan · 18 Nisan 2012

GÖRÜNMEYENİ ÇİZEBİLMEK

İnsanlarımızı şu günlerde geren ve ağız dalaşının nereye varacağı belli olmayan siyasetten biraz uzaklaşıp, unuttuğumuz değerlerden resim sanatına bir yolculuk yapalım istedim. Konuğum, Akdeniz Üniversitesi'nde uzman resim öğreticisi olarak görev yapan Ressam Rahime Halide Soysal...

• Rahime Hanım, resim yapma yeteneğinizi nasıl keşfettiniz, sizi destekleyen oldu mu? Bu konuda eğitim aldınız mı? Biraz kendinizden bahseder misiniz?

İlkokulda resim yapmaya çok özenirdim ama pek yapma fırsatım olmadı. Ortaokula gittiğimde ilk defa bir resim öğretmenim olmuştu; Feyzullah Korkmaz, o benim güzel resim yaptığımı fark etti. Gördüğüm her şeyi resmediyor, çok çalışıyordum. Annem pek memnun değildi. Bu nedenle lisede okurken evlendirdi. O zamandan beri eşim en büyük desteğim oldu.

Eğitimim yarım kaldığı için çok üzülüyordum, 40'lı yaşlarda bir fırsatını bulup yeniden okumaya başladım. Önce liseyi daha sonra da Akdeniz Üniversitesi'nde İşletme okudum. Çünkü o zamanlar "Güzel Sanatlar Fakültesi" henüz açılmamıştı. Başka bir şehre de gidemezdim. Ama birkaç yıl sonra açılacak olan Akdeniz Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'ni hazırlamak üzere Fakültenin hocalarından Yrd. Doç. İlğaz Ülgen Topçuoğlu da gelmişti. Üç yıl boyunca Temel Sanat Eğitimi, Sanat Tarihi ve Desen dersleri verdi. Daha sonra da 11 yıl değişik atölyelerde sanat eğitimime devam ettim.

• Şu anda Akdeniz Üniversitesi'nde Uzman Öğretici olarak çalışıyor ve gençleri eğitiyorsunuz, gençlerin sanata bakış açıları ile onların tuvale yansıttığı fikir, ufuk ve hayallerini nasıl buluyorsunuz? İçlerinden "İşte bu geleceğin ressamı olacak" dediniz oldu mu?

Gençler sanata karşı tabi ki ilgililer, kendi istekleri ile sanat çalışmaları yaptıkları için hem başarılı hem de oldukça yetenekliler. Aralarından geleceğin ressamı olacak kişiler kesinlikle çıkacağından eminim.

• Şimdiye kadar kaç tablo çalışması yaptınız ve kaç sergi açtınız? Uluslar arası başarılarınız var mı? Yağlıboya, akrilik ve suluboya teknikleri ile yaklaşık 500 tablo yaptım. İstanbul ve Antalya'da 12 kişisel sergi açtım ve pek çok karma sergiye katıldım. Henüz yurt dışında sergim olmadı ama bu yaz için İspanya'nın en büyük adası olan Mayorka'da yaşayan bir arkadaş davet etti. Bir aksilik olmazsa bunu değerlendirmek istiyorum.

• Türkiye ve dünya'da sizi etkileyen ve "Bir gün bende böyle bir ressam olacağım" dediğiniz ve örnek aldığınız ressam veya ressamlar var mı?

Elbette, her zaman idol'lerim olmuştur. Beni en çok Van Gogh etkiledi, onun modern ve sanatsal tarzını her zaman beğeni ile izlerim. Matisse, Lautrec, Modigliani gibi empresyonist ve eksprosyonist ressamı saygıyla takip ediyorum. Türkiye'de de pek çok sanatçımız var tabi özendiğim, Fikret Mualla. Şükriye Dikmen, Nurullah Berk, Nuri İyem, Hale Asaf, Tuncay Takmaz, Oya Kınıklı, S. Saim Tekcan ve daha pek çokları...

• Biliyorsunuz ressamlar başta olmak üzere yazarlarda yaşamlarında birçok önemli eserler vermelerine rağmen toplumda bu değerleri zor keşfedilir. Sizce bu tür sanatçıların ölünce

değerlenmeleri hakkında neler düşünüyorsunuz?

Bizler hiçbir şeyin kıymetini elimizdeyken bilmeyiz ancak kaybettikten sonra anlarız. İnsanlık tarihi boyunca bu böyle olmuştur. Diğer taraftan bakacak olursak beğeniler çok çabuk değişiyor, her şeyde olduğu gibi sanatı da hor kullanıyor ve çabuk tüketiyoruz. Keşke her şeyi zamanında görebilsek bu kadar geç kalmasak diye düşünüyorum. Ama galiba bu biraz imkânsız. Çünkü bazı şeyleri keşfetmek zaman alıyor. Örneğin Vincent Van Gogh zamanından neredeyse 100 yıl sonra anlaşılmış, Fikret Mualla da öyle... Buna benzer pek çok sanatçımız da ne yazık ki bu konumdalar...

• Hangi tür resim türü daha çok ilginizi çekiyor, Türkiye’de “NÜ” sanatına bakış ile modelist olma konusundaki toplumun bakış açısını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Emprosyonist, figüratif resimleri daha çok beğenirim. Gerçeküstü tarzda yapılmış resimleri de beğenirim. Bu konuda resim yapanlardan Salvador Dali beni en çok etkilemiştir. Nü resimleri severim, “sanat çıplak gezmeyi sever” diye bir söz vardır. Tarihte de pek çok resim ve heykel çıplak çalışılmıştır. Yunan ve Roma Sanat Tarihi ile ilgili bir sunumum sırasında bir dinleyicim aniden bir soru yöneltti; “Eskiden neden bu kadar çok çıplak resim ve heykel yapmışlar? O zaman cinselliği önemi çıkarmaya çalışmışlar” dedi. Böyle bir soru hiç aklıma gelmemişti o zamana kadar. Ben de şöyle cevap verdim; “O zamanlar daha çok tanrı ve tanrıçaları betimliyorlarmış, sen tanrıyı ya da tanrıçaları giyinik hayal edebilir misin?” dedim. Hiçbir şey diyemedi. Türkiye’de ise hala ayıp sayılıyor. 8 yaşındaki torunum sanat kitaplarında gördükçe ‘ayıp’ diyor. Ben onu eğitmek için elimden geleni yapıyorum. Bazı galerilerde de ‘nü’ çalışmaları sergilemekten çekiniyorlar, yüz kızartıcı bir durumu yoksa ve sanat değeri varsa hiç çekinmeden sergilemelerini dilerim aslında.

• Sanatın evrenselliği hakkındaki görüşleriniz nelerdir?

Sanat tabii ki evrenseldir, çünkü dili ‘sanat dili’dir. Sanat dili de insanlığın ortak dilidir. Bir sanat eseri karşısında insanlar aşağı yukarı aynı zevki alır. Bir şeyi unutmamak gerekir; yalnızca izleyicinin o anda ki ruh haline, geleneklerine, kültürüne göre ufak tefek değişiklikler gösterebilir.

• Size zor bir soru sorsam, “Görünmeyi çizebilir misiniz?” Çizmeye kalksanız tuvalinize neler yansıttırdınız?

Aslında her zaman görünmeyi çizmeyi yeğlerim. Çünkü görünen zaten görülüyor, ya da fotoğrafı çekilebiliyor.

• En beğendiğiniz resminiz hangisi? Bu resminizi bana verip, bu satırları okuyanlarımla paylaşmak isterdim, ne dersiniz?

Tüm çalışmalarımı severek yapmışımdır, tabii paylaşırım.

• Türkiye’deki ressamlar arasındaki örgütlenmeniz, etkinliğiniz hakkında bilgi verir misiniz? Aranızda rekabet var mı? Örneğin birçok sanatseverin beğendiği bir tablona meslektaşınızdan ilginç eleştiriler geldi mi? Sanatta eleştiriye nasıl bakarsınız?

Pek çok sanatçı örgütünde üyeyim, bunlar SESAN (Serbest Sanatçılar), GÜSAD (Güzel Sanatlar Derneği) ve ANSAN (Antalya Sanatçılar Derneği), bu derneklerde zaman zaman aktif görevler aldım, SESAN Antalya şubesi başkanlığını ve ANSAN Yönetim Kurulu üyeliğini yürütüyorum. Sanatçılara elimden gelen yardımı yapıyorum.

Eleştiriye açığım ama olumlu olması ve yeterli bilgiye sahip kişiler tarafından yapılması kaydıyla. Çünkü

bazen eleştiriler yıkıcı olabiliyor bu da sanatçıyı çalışmaktan alıkoyabilir, diye düşünüyorum. Öğretmenlerimden ve meslektaşlarımdan her zaman övgü dolu eleştiriler aldım, ama bu beni asla şımarmadı, biliyorum ki ben her zaman bir öğrenci konumundayım, her şeyi tamamen biliyorum, diyemem. Devamlı araştıran ve değişen bir insanım, bu ölünceye kadar da böyle olacak, çünkü hiçbir şeyin sonu yok. Benim için en önemli yol gösterici doğadır. Çünkü her şey doğada o kadar dengelidir ki...

Rekabet sanatçılar arasında çok fazla olmasa da doğal olarak vardır. Beni sorarsanız, ya hedef aldığım tanınmış ressamlarla çoğunlukla da kendimle yarışırım. Her sergide bir adım öne gitmiş olmaktan yanayım.

• Bu meslektan iyi para kazanıyor musunuz? Mesleği yapacaklara neler tavsiye edersiniz? Ancak geçimimi temim edecek kadar kazanıyorum, aslında para kazanmak gibi bir çabam olmadı desem yalan olmaz. Ama sanat çalışmalarımı her zaman yapmak isterim, bunu tanrının bizlere verdiği bir görev olduğunu kabul ediyorum.

• Sanatla siyaset ayrışmalı mıdır? Yoksa siyaset sanata destek mi vermelidir? Sanatçının bir görevi de ulusumuzun sorunlarını dikkate alarak, kendi düşüncelerini yansıtan eserler yaparak topluma yardımcı olmaktır. Sanatçılarımız 'Dünya Tarihi'nde de daima yol gösterici olarak çok işler yapmışlardır. Bu yüzden çok okuyan, araştıran ve kendini sürekli geliştiren kişiliğe sahip olması gereklidir. Diğer taraftan sanatçı her zaman bir düşünceyi ifade etmek ya da siyaset yapmak zorunda değildir. Ben genellikle siyasete karışmamayı tercih ediyorum.

• Sizden eşimin resmini yapmanızı istemiş ve kısa zamanda yapıp göndererek beni çok sevindirmiş, aynı zamanda yakında çıkacak olan "Uyanık Olma Sanatı" adlı kitabıma kapak resmi verdiğiniz için size minnettarlığımı ifade ederken, bu röportajıma zaman ayırdığınız için de ayrıca çok teşekkür ediyorum, sanat yaşamınızda da sonsuz başarılar dilerim.

Ben de teşekkür ederim, kitabınızı okuyan ilk kişilerden biri olmak isterim. Başarılar dilerim.

Ertuğrul Erdoğan

Nisan / 2012/Bursa

www.erdoganlaedebiyat.com